

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2014 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През третото тримесечие на 2014 г. БВП нараства с 1.6% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0.5% спрямо второто тримесечие на 2014 година.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове, след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...”.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни налични към момента месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за третото тримесечие на 2014 г. са подготвени в срок от 45 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува официални тримесечни резултати за БВП за третото тримесечие на 2014 г. на 3 декември 2014 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за третото тримесечие на 2014 г. БВП в номинално изражение достига 22 410 млн. лева (табл. 1 от приложението).

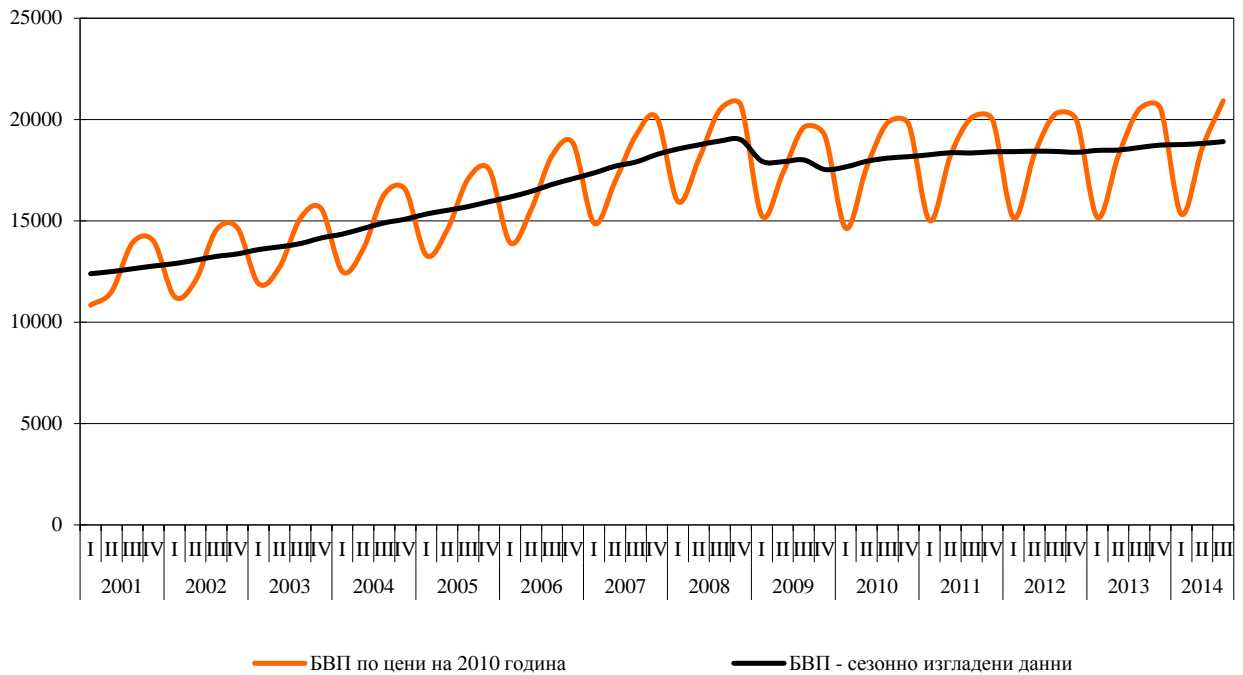
Реализираната добавена стойност през третото тримесечие на 2014 г. е 19 074 млн. лева.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (70.7%), което в стойностно изражение възлиза на 15 845 млн. лева. През третото тримесечие на 2014 г. бруто капиталообразуването е 4 870 млн. лв. и заема 21.7% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е положително.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates”.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2001 - 2014 г. по средногодишни цени на 2010 година

Тримесечни изменения

През третото тримесечие на 2014 г. спрямо второто тримесечие на 2014 г. БВП¹ по сезонно изгладени данни се увеличава с 0.5% (табл. 2 от приложението). За същия период брутна добавена стойност нараства също с 0.5%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през третото тримесечие на 2014 г. принос за регистрирания икономически растеж имат крайното потребление с 0.9% и бруто образуването в основен капитал с 0.5%

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане”. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти. Параметрите на модела за сезонно изглаждане се определят в началото на всяка календарна година (третото тримесечие на съответната година), както и при промяна на използваната класификация на икономическите дейности. Така определеният модел се използва за ревизиране на сезонно изгладените стойности за тримесечията в рамките на динамичните редове. От септември 2011 г. данните в областта на националните сметки се представят по КИД - 2008. Повече информация може да се намери в тематичната рубрика „Брутен вътрешен продукт”, методология: [Тримесечни сезонно изгладени данни](#).

Годишни изменения

През третото тримесечие на 2014 г. БВП по сезонно изгладени данни нараства с 1.6% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност се увеличава с 2.0%.

Крайното потребление регистрира положителен икономически растеж от 1.4%. Бруто капиталобразуването в основен капитал отчита ръст спрямо третото тримесечие на предходната година с 4.2%. Износът на стоки и услуги намалява с 2.4%, докато вносът на стоки и услуги се увеличава с 1.0%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за третото тримесечие на 2014 година¹
(Експресни оценки)

		Трето тримесечие на 2014 година	
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял
			в БВП
		млн. лв.	%
1	Брутна добавена стойност:	19074	85.1
2	Корективи	3336	14.9
3	Брутен вътрешен продукт (1+2=4+5+7-8)	22410	100.0
	по елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	15845	70.7
5	Бруто капиталобразуване	4870	21.7
6	Външнотърговско салдо (7-8)	1695	7.6
7	Износ на стоки и услуги	16451	73.4
8	Внос на стоки и услуги	14756	65.8
9	Статистическа разлика	0	0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2
Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

	Темп на прираст спрямо предходно тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходна година			
	IV 2013	I 2014	II 2014	III 2014	IV 2013	I 2014	II 2014	III 2014
1 Брутна добавена стойност	0.9	0.1	0.4	0.5	2.6	2.2	2.3	2.0
2 Корективи	-0.3	0.5	1.8	1.0	-1.2	-1.7	1.6	3.0
3 Брутен вътрешен продукт	0.6	0.1	0.3	0.5	1.9	1.5	1.8	1.6
4 Крайно потребление	0.5	0.3	-0.3	0.9	-1.3	3.3	1.2	1.4
5 Бруто капиталообразуване
в т.ч. бруто образуване на основен капитал	1.6	1.1	0.9	0.5	4.2	4.8	5.1	4.2
6 Външнотърговско салдо
7 Износ на стоки и услуги	-0.1	-2.2	2.2	-2.2	10.5	2.1	3.0	-2.4
8 Внос на стоки и услуги	-0.1	2.6	-0.5	-0.9	6.4	5.5	3.7	1.0
9 Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2010 година. Повече информация за прилаганите методи може да се намери в тематичната рубрика „Брутен вътрешен продукт”, методология: [Измерване на ефекта от промени в обема и промени в цените](#). Тримесечни сезонно изгладени данни - методология.